

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 11. octobar 2021. godine
Br. ref.: RK 1861/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI u

slučaju br. KI55/20

Podnosilac

Arsim Biçaku

**Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 359/2019 Vrhovnog suda
od 15. januara 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Arsim Biçaku (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Rev. br. 359/2019 Vrhovnog suda od 15. januara 2020. godine u vezi sa presudom (Ac. br. 3451/15) Apelacionog suda od 24. juna 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su, navodno podnosiocu zahteva povređena prava i slobode garantovane članom 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 26. marta 2020. godine, podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 19. maja 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Remzije Istrefi Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama Hajrizi (predsedavajuća), Gresa Caka Nimani i Safet Hoxha.
7. Dana 6. februara 2020. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i kopiju zahteva je prosledio Vrhovnom sudu.
8. Dana 10. juna 2020. godine, podnosilac zahteva je Sudu dostavio dodatna dokumenta.
9. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5. člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12 (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika o radu, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava 4 pravila 12 Poslovnika o radu i odluke Suda br. KK-SP 71-2/21, utvrđeno je da će sudija Gresa Caka-Nimani preuzeti funkciju predsednice Suda nakon završetka mandata aktuelne predsednice Suda Arte Rama-Hajrizi, 26. juna 2021. godine.
10. Dana 31. maja 2021. godine, predsednica Suda, Arta Rama-Hajrizi, je odlukom br. KK 160/21 odredila da sudija Gresa Caka-Nimani bude imenovana za predsedavajuću u Većima za razmatranje u slučajevima gde je imenovana za članicu Veća, uključujući i trenutni slučaj.
11. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava 4, pravila 12 Poslovnika o radu i odluke Suda br. KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost

predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1, člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednica Arta Rama-Hajrizi okončala mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.

12. Dana 28. juna 2021. godine, predsednica Suda, Gresa Caka-Nimani, je donela odluku Nr.K.SH.KI55/20, zamenjujući prethodnu predsednicu Artu Rama-Harizi kao člana Veću za razmatranje sa sudijom Bajram Ljatifi.
13. Dana 9. septembra 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Podnosilac zahteva je bio u radnom odnosu kod Raiffeisen Banke Kosova (u daljem tekstu: Raiffeisen Banka).
15. Dana 20. Oktobra 2003. godine, podnosilac zahteva je obavešten od strane Raiffeisen Banke da mu od tog dan prestaje radni odnos kod iste zbog nesaglasnosti sa obavezama navedenim u pravilniku.
16. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je protiv obaveštenja o prekidu radnog odnosa Raiffeisen Banke podneo tužbu pred Opštinskim sudom u Prizrenu tražeći vraćanje na prethodno radno mesto i isplatu ličnih dohodaka za period kada mu je bio prekinut radni odnos.
17. Dana 1. jula 2004. godine, Opštinski sud u Prizrenu je (presudom C. br. 769/03) usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva i obavezao Raiffeisen Banku da vrati podnosioca zahteva na prethodno radno mesto i isplati lične dohotke za period kada mu je bio prekinut radni odnos, obrazlažući, *“ tužena je samo ustanovila da je radnik izostao sa posla bez razloga i da je izvršio zloupotrebu radne obaveze, ne utvrđujući u disciplinskom postupku njegov izostanak sa posla kao i ne utvrđujući neospornim dokazima da je isti izvršio zloupotrebu radne obaveze. Iz svega ovoga, bez sumnje je utvrđeno da je obaveštenje radnika od strane tužene, da je tužitelju prekinut radni odnos, neodrživo, neosnovano na pravilnik i zakon i kao takvo nema nijedan bitan element meritorne odluke koja bi bila doneta od disciplinske komisije. Svi zaključci tužene koji su stavljeni na teret tužitelju, trebali bi da budu predmet rasprave, utvrđivanja i ocenjivanja disciplinske komisije ili ovlašćenog organa kod tužene da bi odvio disciplinski postupak prilikom ugrožavanja radnih obaveza od strane radnika. Iz gore navedenog, sud je odlučio kao u izreci ove presude.”*
18. Neutvrđenog datuma, Raiffeisen Banke je na presudu Opštinskog suda u Prizrenu podnela žalbu Okružnom sudu u Prizrenu, *“zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.”*
19. Dana 9. decembra 2004. godine, Okružni sud u Prizrenu je rešenjem (Ac. br. 361/2004) odbacio, kao neblagovremenu, žalbu Raiffeisen Banke.

20. Neutvrđenog datuma, Raiffeisen Banke je na rešenja Okružnog suda (Ac. br. 361/2004) od 9. decembra 2004. godine podnelo zahtev za revizijom Vrhovnom sudu.
21. Dana 24. marta 2005. godine, Vrhovni sud je rešenjem Rev. br. 51/2005, prihvatio zahtev za revizijom Raiffeisen Banke, i poništio rešenje Okružnog suda u Prizrenu, (Ac. br. 361/2004) od 9. decembra 2004., i predmet vratio istom sudu na ponovno odlučivanje, obrazlažući, *“Žalba protiv presude prvostepenog suda je predata u Poštu Prištine dana 18.10.2004. god. preporučenom pošiljkom R. br. 38806. Žalba tužene je dostavljena po članu 112., stav 2. ZPP, imajući u vidu da je zadnji dan sa slanje žalbe bila nedelja, kada sud ne radi, tako da je zadnji dan žalbe bio 18.10.2004. god., koji je bio radni dan i kada je dostavljena žalba. Vrhovni sud Kosova, navode iz revizije da je pobijeno rešenje doneto bitnim povredama odredaba parničnog postupka ocenio kao osnovane, jer po proceni ovog Suda, drugostepeni sud je u žalbenom postupku pogrešno primenio odredbu iz člana 366., stav 1., u vezi sa članom 384., stav 1. ZPP, kada je odbacio kao neblagovremenu žalbu [...]”*.
22. Dana 10. avgusta 2005. godine, Okružni sud je rešenjem (Ac. br. 164/2005) prihvatio žalbu Raiffeisen Banke, i poništio presudu Opštinskog suda u Prizrenu, (C. br. 769/2003) od 1. jula 2004., i predmet vratio istom sudu na ponovno odlučivanje napominjući da Opštinski sud u ponovljenom postupku izvrši uvid u ugovor o radu sklopljen između Raiffeisen Banke i podnosioca zahteva i prilikom donošenja odluka osloni se na Uredbu UMNIK-a o radu br. 2001/27 i oceni usklađenost pravinika o radu Raiffeisen Banke sa ovom uredbom.
23. Dana 26. oktobra 2006. godine, Opštinski sud u Prizrenu je u ponovljenom postupku (presudom C. br. 681/05) usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva i obavezao Raiffeisen Banku da vrati podnosioca zahteva na prethodno radno mesto i isplati lične dohotke za period kada mu je bio prekinut radni odnos, obrazlažući, *“Po proceni suda, pismo o razrešenju tužene kojim je tužitelju prekinut radni odnos, je nezakonito iz razloga što se nije poštovao član 5., tačka 5. 8.; član 9., tačke 9. 2. i 9. 3.; član 11., tačka 11. 5., pod tačke a) i b) Uredbe br. 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu Kosova, nisu poštovani članovi 112. i 113. Zakona o Radnom odnosu Kosova kao i nisu primenjeni članovi 45. i 59. Zakona o Osnovnim pravima iz radnog odnosa, jer i Uredba br. 2001/27 uređuje disciplinsku i materijalnu odgovornost zaposlenog kao i ova dva zadnja zakona, ali u drugom stilu, zbog čega je tužena bila obavezna da iste primeni.”*
24. Neutvrđenog datuma, Raiffeisen Banke je na presudu Opštinskog suda u Prizrenu, (Ac. br. 681/05) od 26. oktobra 2006. godine podnelo žalbu Okružnom sudu *“zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.”*
25. Dana 19. januara 2007. godine, Okružni sud u Prizrenu, je presudom (Ac. br. 523/2006) odbio žalbu Raiffeisen Banke kao neosnovana i u potpunosti podržao prvostepenu presudu.

26. Neutvrđenog datuma, Raiffeisen Banka je na rešenja Okružnog suda u Prizrenu, (Ac. br. 523/06) od 19. januara 2007. godine podnela zahtev za revizijom Vrhovnom sudu.
27. Dana 10. jula 2008. godine, Vrhovni sud je rešenjem Rev. br. 99/2007, prihvatio zahtev za revizijom Raiffeisen Banke, i poništio presudu (Ac. br. 523/2006) Okružnog suda u Prizrenu, od 19. januara 2007. godine, kao i presudu (C. br. 681/2006) Opštinskog suda u Prizrenu od 26. oktobra 2006. godine dok je predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, nalažući, *“Prvostepeni sud je obavezan da na ponovnom suđenju naloži tuženoj da sudu dostavi dokaze u vezi ponašanja tužitelja na poslu, na koji je način tužitelj uticao na kvarenju međuljudskih odnosa, na koji način nije poštovao priručnik kao i da li je obrazložio tužitelj izlaske sa posla tokom radnog vremena kao što naglašava tužena, da utvrdi sve relevantne činjenice koji se odnose na postojanje povreda radnih obaveza za koje je tužitelju prekinut radni odnos i da li je primenjen postupak predviđen gore navedenim odredbama Uredbe UNMIK-a br. 2001/27, i nakon pravičnog utvrđivanja dokaza da donosi zakonitu odluku.”*
28. Dana 24. septembra 2010. godine, Opštinski sud u Prizrenu je u ponovljenom postupku (presudom C. br. 697/08) usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva i obavezao Raiffeisen Banku da vrati podnosioca zahteva na prethodno radno mesto i isplati lične dohotke za period kada mu je bio prekinut radni odnos, obrazlažući, *“Sud je utvrdio da protiv Arsima Biçaku, ovde tužitelja nije pokrenut pravi pismeni disciplinski postupak, kojom prilikom bi se zaposleni obavestio pismeno, omogućilo bi mu se davanje izjave, pravo na odbranu po pravilniku i zakonu i na osnovu izvedenih dokaza i ocenjenih od disciplinske komisije bi sledilo proglašenje krivim ili njegovo oslobađanje od ugrožavanja radnih obaveza koje su mu stavljene na teret, a ako bi se proglasio krivim, onda bi mu se izrekla disciplinska mera zbog ugrožavanja radne obaveze predviđeno pravilnikom i zakonom, imajući u vidu otežavajuće i olakšavajuće okolnosti u disciplinskom postupku. Po Zakonu o Osnovama i pravima iz radnog odnosa, primenjivim na Kosovu, ako radnik izostane sa posla i za ovo ne obavestava ovlašćeni organ tu gde radi, ovlašćeno lice može da donosi odluku o prekidu radnog odnosa ne odvijajući disciplinski postupak. Ako radnik kasnije predstavi važeće razloge za izostanak sa posla, onda se rešenje o prekidu radnog odnosa opozove, dok se protiv radnika pokreće disciplinski postupak zbog ne blagovremenog javljanja da je izostao sa posla i za ovo disciplinska komisija može da mu izriče disciplinsku meru predviđenu pravilnikom. Takođe ako se radnik tereti da je izvršio ugrožavanje radne obaveze zbog zloupotrebe radne obaveze, onda bi se u redovnom disciplinskom postupku utvrdila njegova krivica i izrekla bi mu se odgovarajuća disciplinska mera shodno pravilniku i zakonu. Iz gore navedenog, sud je došao do zaključka da tužena s ničim nije utvrdila krivicu radnika, ovde tužitelja. Iz spisa predmeta proizilazi da je tužena samo ustanovila da je radnik izostao sa posla bez razloga i da je izvršio zloupotrebu radne obaveze, ne utvrđujući u disciplinskom postupku njegov izostanak sa posla kao i ne utvrđujući neospornim dokazima da je isti izvršio zloupotrebu radne obaveze. Iz svega ovoga, bez sumnje je utvrđeno da je obaveštenje radnika od strane tužene, da je tužitelju prekinut radni odnos, neodrživo,*

neosnovano na pravilnik i zakon i kao takvo nema nijedan bitan element meritorne odluke koja bi bila doneta od disciplinske komisije. “.

29. Neutvrđenog datuma, Raiffeisen Banke kao i podnosilac zahteva, na presudu Opštinskog suda (Ac. br. 697/08) od 24. septembar 2010. godine podneli su žalbu Okružnom sudu u Prizrenu, *“zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.”.*
30. Dana 10. septembra 2012. godine, Okružni sud u Prizrenu je rešenjem (Ac. br. 666/2010) prihvatio žalbu Raiffeisen Banke kao i žalbu podnosioca zahteva, i poništio presudu Opštinskog suda u Prizrenu, (C. br. 697/2008) od 24. septembra 2010. godine, i predmet vratio istom sudu na ponovno odlučivanje obrazlažući, *“ prvostepeni sud u izreci pod tačkom II. prihvata iznos od 16.962,00 evra u ime naknade ličnog dohotka sa obrazloženjem da se presuda poziva na izveštaj koji je dao angažovani veštak B. I. Uvidom u veštačenje veštaka B. I. od 31.05.2010. god., proizilazi da je dug tužene prema tužitelju u ukupnom iznosu od 28.263,48 evra. Iz ovoga što je rečeno proizilazi da je presuda nerazumljiva i protivrečna sa razlozima presude. Takođe u izreci pod tačkom III. presude, prvostepeni sud je troškovima postupka obavezao tuženu ne naglašavajući ukupan iznos i ne specifikujući u obrazloženju da koje troškove prihvata, odnosno kojim troškovima se obavezuje tužena. I ovo predstavlja bitnu povredu odredaba parničnog postupka zato što ovaj deo presude čini neizvršivim. Ujedno i činjenično stanje nije pravično utvrđeno a naročito činjenice zahtevane od strane Vrhovnog suda Kosova rešenjem Rev. br. 99/2007 od 10.07.2008. god., gde je prvostepeni sud bio obavezan da u ponovnom suđenju uputi tuženu da sudu dostavi dokaze u vezi sa ponašanjem tužitelja na poslu, na koji način je tužitelj uticao na kvarenje međuljudskih odnosa, na koji način on nije poštovao priručnik kao i da li je opravdao tužitelj izlaske sa posla tokom radnog vremena kao što naglašava tužena.”.*
31. Dana 12. maja 2015. godine, Osnovni sud u Prizrenu je u ponovljenom postupku (presudom C. br. 899/12) usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva i obavezao Raiffeisen Banku da vrati podnosioca zahteva na prethodno radno mesto i isplati lične dohotke za period kada mu je bio prekinut radni odnos, obrazlažući, *“Sud je tokom suđenja ove stvari uzeo kao osnovu preporuke Vrhovnog suda koji traži da se utvrđuju kršenja radnih zadataka i nedoličnih ponašanja. Međutim sa dokaza koje je tužena strana iznela tokom sednica glavnih pretresa, jedna takva tvrdnja nije utvrđena, a onako kako je i sama tužena strana tvrdila, protiv tužioca nije vođena nijedan prethodni disciplinski postupak. Na osnovu ovih činjenica, sud je odlučio da odobri tužbeni zahtev. Što se tiče iznosa nadoknade neisplaćenih plata, sud je posvetio puno poverenje veštačenju finansijskog veštaka pošto to veštačenje je potpuno i na nijednoj konstataciji iznetu u tom veštačenju, ni tužiočeva strana ni tužena strana nisu izneli primedbe. Sud je u vezi sa tvrdnjama tužene strane da je tužilac dao ostavku, našao da obaveštenje tužioca da neće raditi dok ne bude jednog pravnog osnova, ne može se smatrati kao akt ostavke od strane zaposlenog. U konkretnom slučaju, tužiočeva strana je s pravom procenila da dalji nastavak na radnom mestu, posle odluke Vrhovnog suda koji je poništio odluku Opštinskog suda i Okružnog suda za vraćanje na posao, nije omogućio tužiocu da dalje nastavlja u posao, ne imajući jedan novi ugovor sa tuženom stranom.*

Uredba 2001/27 u članu 11. predviđa raskid ugovora pismenim sporazumom između zaposlenog i poslodavca, međutim, zahteva se da sporazum bude pismeno, što u ovom slučaju, nije postojalo jedan pismeni sporazum. Prema tome, imajući u vidu da bankarski poslovi mogu se pratiti i teškim posledicama za zaposlenog, sud procenjuje da tužilac nije imao pravnog osnova da ostaje na tom radnom mestu, ne imajući prethodno jedan novi ugovor. U smislu člana 452. vezano sa članom 463. Zakona o parničnom postupku, odlučio je da obavezuje tuženu stranu na nadoknadu troškova postupka, delimično prihvatajući tuženoj strani ukupni iznos od 562.00 €, pošto ceo traženi iznos od 705.00 €, nije specificiran..”.

32. Neutvrđenog datuma, Raiffeisen Banke je na presudu Osnovnog suda u Prizrenu, (Ac. br. 899/12) od 12. maja 2015. godine podnela žalbu Apelacionom sudu *“zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.”*
33. Dana 24. juna 2019. godine, Apelacioni sud je presudom (Ac. br. 3451/15) delimično prihvatio žalbu Raiffeisen Banke preinačivši presudu Osnovnog suda u Prizrenu, (C. br. 899/2012) od 12. maja 2015. godine, na način da je i pored utvrđene nepravilnosti pri dopuštanju podnosioca, njegov zahteva za vraćanje na prethodno radno mesto Osnovni sud je odbio. Dok je u delu koji se tiče isplate zaostalih ličnih dohodaka dosuđeni iznos iz prvostepene odluke umanjen.
34. U obrazloženju dela presude Apelacioni sud koji se tiče vraćanja na prethodno radno mesto se navodi, *“ U ovom slučaju, tužilac je dostavio akt ostavke iz radnog odnosa, izgovorom da odlukom Vrhovnog suda su poništene odluke sudova nižih instanci za vraćanje tužioca na radno mesto, i dalji boravak tužitelja na radnom mestu bi bio bez osnova, ali u ocenjivanju Apelacionog suda, ovaj oblik izgovora za akt ostavke, ne opravdava njegov zahtev za vraćanje na radno mesto. Ako posle poništenja odluka nižih instanci od Vrhovnog suda, ne bi bilo pravnog osnova da tužilac ostaje ne radni odnos, onda bi bilo pravo tužene da referišući se odluci Vrhovnog suda, obavesti tužioca o prekidu ugovora o radu. Po ovim nalazima, Apelacioni sud ocenjuje da tužbeni zahtev tužioca za vraćanje na prethodno radno mesto je neosnovan..”*.
35. U obrazloženju dela presude Apelacioni sud koji se tiče određivanje visine novčane kompenzacije u vezi sa nadoknadom plata navodi, *“ preinačuje se odluka prvostepenog suda za zahtev tužioca u vezi sa nadoknadom plata, priznajući mu istu nadoknadu samo u periodu 10.10.2003. godine do dana 27.03.2007. godine, jer pravo na nadoknadu plata za ovaj period proizilazi od protivzakonitosti obaveštenja o prekidu radnog odnosa. Posle ovog perioda, tužilac nema pravo na nadoknadu plata jer isti je bio vraćen na njegovo radno mesto i željom je napustio isto mesto.”*.
36. Neutvrđenog datuma, Podnosilac zahteva je na presudu Apelacionog suda, (Ac. br. 3451/15) od 24. juna 2019. godine podneo zahtev za revizijom Vrhovnom sudu.
37. Dana 15. januar 2020. godine, Vrhovni sud je presudom Rev. br. 359/2019, odbije zahtev za revizijom podnosioca zahteva kao neosnovana i u potpunosti

podržao presude Opštinskog i Apelacionog suda, obrazlažući, "Navodi tužioca u reviziji da radno mesto, odnosno akt o ostavci nije učinjeno njegovom voljom i željom, ali zbog ne pružanja ugovora o radu, ne stvaranja uslova i pravnog osnova, od tužene je bilo izjava o prekidu radnog odnosa, ovaj sud ih smatra neosnovanim i irelevantnim i nemaju nikakav uticaj u bilo kakvo drugo odlučivanje ove pravne stvari. Tužilac je u početku dok je bio na radnom odnosu, imao ugovor o radu sa tuženim zaključene dana 26.6.2002. godine na neodređeno vreme. Prilikom vraćanja na posao, radi se o kontinuitetu zapošljavanja, odnosno ugovora o radu zaključenu prije, ugovor koji je validan prilikom vraćanja, prema tome tvrdnje tužioca da je prekid radnog odnosa pružio zbog nedostatka pravne osnove za zapošljavanje, ovaj Sud ne može smatrati kao osnovanu. Iz ovih razloga su smatrane su kao neosnovane iznete tvrdnje u reviziji u vezi sa pogrešnom primenom materijalnog prava od drugostepenog suda."

Navodi podnosioca

38. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenim odlukama povređena prava zagarantovana člana 49. Ustava.
39. Što se tiče povrede člana 49. Ustava, podnosilac zahteva navodi da s obzirom da mu do 26 januara 2009 godine nije ponuđen da nikakav novi ugovor od strane Raiffeisen Banke on je bio prinuđen da 29 januara 2009 godine obavesti istu o prekidu radnog odnosa, odnosno otkazu jer je na osnovu njegovih navoda, "prekid radni odnos je logičan, jer da bi se pripremio za sudske sednice, čoveku treba vremena. Dakle, zaposleni u bankama, zato i me ne otpuštaju sa posla, pokušavajući da mene totalno blokiraju na moju odbranu."
40. Podnosilac takođe navodi i pogrešnu primenu zakona, konkretno, Uredba UNMIK-a br. 1999/24, član 1., tačka 1. 2., Uredba UNMIK-a o Osnovnim zakonom na Kosovu br. 2001/27, član 11., tačka 11. 1., pod (e) kao i Zakon o osnovnim Pravima iz Radnog Odnosa SFRJ br. 60/89, 42/90 od 31. decembra 1989. godine.
41. Podnosilac takođe navodi, Nisu mi obezbeđeni zakonski uslovi za odbranu (pravni zastupnik) u prilog ovoj tvrdnji podnosilac je priložio pismenu izjavu advokata Myrvete Çollaku.
42. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda povratak na radno mesto i naknadu ličnih dohodaka na osnovu presude Osnovnog suda u Prizrenu, (Ac. br. 899/12) od 12. maja 2015. godine.

Ocena prihvatljivosti zahteva

43. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.
44. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlaštene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

45. Sud u nastavku ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], član 48. [Tačnost podneska] i član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

1. *Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.*
2. *Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon sto su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.*

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]”

46. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređena osporenom odlukom, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokom koji je određen u članu 49. Zakona.
47. Međutim, Sud se poziva i na stav (2) pravila 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika, koji utvrđuje:
- (2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.*
48. Sud podseća da je spor pokrenut kao posledica prekida radnog odnosa podnosioca zahteva od strane Raiffeisen Banke u vezi sa pravom na naknadu i

vraćanje na posao, nakon nekoliko ponovljenih postupaka i suđenja prvo je Osnovni sud odobrio zahtev podnosioca, a zatim i Apelacioni sud potvrdio prvostepenu odluku uz određene korekcije, jer je smatrao da je podnosilac zahteva u određenom trenutku obavestio Raiffeisen Banku o prekidu radnog odnosa nakon tog datuma podnosilac nije ima pravo na nadoknadu za izgubljnu zaradu (platu). Zaključke ovih sudova, nakon podnošenja revizije od strane podnosioca zahteva prihvatio je Vrhovni sud koji je u suštini naglasio da Prilikom vraćanja na posao, radi se o kontinuitetu zapošljavanja, odnosno ugovora o radu zaključen pre, ugovor koji je validan prilikom vraćanja, prema tome tvrdnje tužioca da je prekid radnog odnosa pružio zbog nedostatka pravne osnove za zapošljavanje, Vrhovni Sud smatrati kao neosnovanim.

49. Shodno tome, suština navoda podnosioca zahteva se svodi na: (i) navode o povredi prava zagaranтованиh članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava i (ii) navode o pogrešnoj primenu zakona i (iii) navode o povredi prava na odbranu.
50. Uzimajući u obzir navode podnosioca zahteva, Sud će se pozvati na sudsku praksu ESLJP-a, koja obavezuje Sud da na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, osnovna ljudska prava i slobode zagaranтовane Ustavom tumači u skladu sa sudskim odlukama ESLJP-a.

(i) Što se tiče navoda o povredi člana 49. Ustava

51. Što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi člana 49. Ustava, Sud naglašava da u smislu ovog konkretnog prava, Ustav propisuje standard koji utvrđuje garancije i prava na rad, mogućnosti zapošljavanja i sigurnost jednakih uslova rada bez diskriminacije, kao i pravo izbora radnog mesta i slobodno obavljanje profesije, bez prinudnih obaveza. Ova prava su konkretno uređena važećim zakonima (vidi, između ostalog, slučajeve Suda KI46/15, podnositeljka *Zejna Qosaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. oktobra 2015. godine, stav 26; i KI70/17, podnosilac *Rrahim Ramadani*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. maja 2018. godine, stav 48).
52. Sud navodi da član 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava, kaže:

“1. Garantuje se pravo na rad.

2. Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto.”
53. Prema tome a i na osnovu gore rečenog Sud nalazi da je pravo na rad garantovano, sve dok pojedinac postupi u skladu sa primenjivim zakonima koji reguliše tu oblast. U postupku pred redovnim sudovima utvrđeno je da je podnosilac zahteva nezakonito otpušten sa posla, zbog čega je i naložena novčana nadoknada za taj period. U jednom delu postupka Raiffeisen Banka je ponudila podnosiocu zahteva vraćanje na sporno radno mesto međutim podnosilac je odbio takvu ponudu, shodno tome Apelacioni i Vrhovni sud su obrazložili da posle ovog perioda, tužilac nema pravo na nadoknadu plata jer isti je bio vraćen na njegovo radno mesto i svojevolejno je napustio isto mesto. Prema

tome, nema dokaza da je podnosiocu zahteva uskraćeno pravo na zakonit rad u skladu sa unutrašnjom regulativom.

54. Sud smatra da osporene odluke redovnih sudova a ni na koji način ne sprečava podnosioca zahteva da radi ili obavlja profesiju. Shodno tome, ne postoji ništa u navodu podnosioca zahteva što bi opravdalo zaključak da su povređena njena prava zagarantovana članom 49. Ustava (vidi, između ostalog, slučajeve Suda KI136/14, kao i KI42/17, podnosilac *Kushtrim Ibraj*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. decembra 2017. godine, stav 53).
55. Sud naglašava da je obaveza podnosioca zahteva da potkrepi svoje ustavne tvrdnje i podnese *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLJP. (Vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Syla*, od 5. decembra 2013. godine).
56. Shodno tome, Sud ove navode podnosioca zahteva koje je on doveo u vezu sa povredom člana 49. Ustava, odbacuje kao neosnovane, i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa stavom (2) pravila 39. Poslovnika o radu.

(ii) Navodi o pogrešnoj primeni materijalnog prava

(a) Opšta načela koja se odnose na očigledno pogrešnu i proizvoljnu primenu zakona

57. Sud pre svega naglašava da je zasnovano na sudskoj praksi ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njene karakteristike, koje su utvrđene EKLJP-om, princip supsidijarnosti i doktrinu četvrte instance, dosledno isticao razliku između "ustavnosti" i "zakonitosti" i tvrdio da nije njegova dužnost da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i primenom zakona koje je navodno počinio redovni sud, osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om (vidi, u ovom kontekstu, između ostalog, slučajeve Suda KI179/18, podnosilac *Belgijzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; KI49/19, podnosilac *Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport A.D., "Adem Jashari"*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; KI56/17, podnositeljka *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i KI154/17 i KI05/18, podnosioci *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "Barbas"*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60).
58. Sud, ipak, naglašava da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe utvrđuju i okolnosti pod kojima bi trebalo napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je napred navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da reše probleme oko tumačenja primenljivog zakona, uloga Suda je da se uveri ili proverí da efekti ovog tumačenja budu kompatibilni sa Ustavom i EKLJP-om (vidi predmet ESLJP-a *Miragall Escolano i drugi protiv Španije*, presuda od 25. maja 2000. godine, stavovi 33-39; i vidi, takođe, slučaj Suda KI154/17 i KI05/18, citiran u tekstu iznad, stav 63).
59. U tom smislu, Sud je u skladu sa sudskom praksom ESLJP-a isticao da se Sud, iako je njegova uloga ograničena u smislu ocene tumačenja zakona, mora uveriti

i preduzeti mere kada primeti da je određeni sud primenio zakon na očigledno pogrešan način u konkretnom slučaju, što je moglo rezultirati “*proizvoljnim*” ili “*očigledno nerazumnim*” zaključcima za podnosioca u pitanju (vidi predmete ESLJP-a *Anheuser-Busch Inc.*, presuda, stav 83, *Kuznetsov i drugi protiv Rusije*, br. 184/02, stavovi 70-74 i 84; *Păduraru protiv Rumunije*, br. 63252/00, stav 98; *Sovtransavto Holding protiv Ukrajine*, predstavka br. 48553/99, stav 79, 97 i 98; *Beyeler protiv Italije* [VV], predstavka br. 33202/96, stav 108; *Koshoglu protiv Bugarske*, presuda od 10. maja 2007. godine, stav 50; vidi, takođe, gore citirani slučaj KI122/16, podnosilac *Riza Dembogaj*, stav 57; slučaj KI154/17 i 05/18, podnosioci *Basri Deva*, *Aferdita Deva* i *Društvo sa ograničenom odgovornošću "BARBAS"*, stavovi 60 do 65; kao i slučaj KI121/19, podnosilac *Ipko Telecommunications*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2020. godine, stav 58; i KI195/20 podnosilac *Aigars Kesengfelds*, *vlasnik nebankarske finansijske institucije "Monego"* presuda od 29. marta 2021. godine, stav 97).

(b) Primena gore navedenih načela na konkretan slučaj

60. Sud podseća da se podnosilac zahteva poziva na odredbe, Uredbe UNMIK-a br. 1999/24, Uredbe UNMIK-a o Osnovnim zakonom na Kosovu br. 2001/27 kao i Zakon o osnovnim Pravima iz Radnog Odnosa SFRJ br. 60/89, 42/90 odnosno na činjenicu da je Apelacioni i Vrhovni sud, po njegovom mišljenju, u njihovim odlukama pogrešno primenio zakon.
61. Sud pre svega podseća da su Apelacioni i Vrhovni sud, oslanjajući se na Uredbu UNMIK-a br. 2001/27 prihvatile tužbeni zahtev podnosioca zahteva sa određenim korekcijama u odnosu na prvostepenu odluku primenivši piritom član 154. i član 155. Zakona o Obligacionim Odnosima.
62. Nakon podnošenja žalbe od strane Raiffeisen Banke, Apelacioni sud je (presudom Ac. br. 3451/15) preinačio presudu Osnovnog suda i obrazložio sledeće:

“ Prema važećim odredbama (u vreme kada je pokrenut spor za poništenje odluke) Uredbe UNMIK-a 2001/27, član 12, 14 i 15, jedno od osnovnih prava radnika je plata, u ovom slučaju osnovno pravo tužioca je isplata plata, koju tuženi nije ostvario zbog protivzakonite odluke tužene, kojom je tuženom prekinut radni odnos (protivzakonitost odluke o prekidu radnog odnosa je sada utvrđena okolnost). Prema odredbi člana 154. Zakona o obligacionim odnosima (ZOO), predviđa se da „lice koje nanosi štetu drugom dužan je da tu štetu nadoknadi, osim ukoliko se utvrđuje da je šteta prouzrokovana bez njegove krivice“, dok odredbom člana 158, predviđa se da „krivica postoji kada je štetnik prouzrokovao štetu namerno ili nepažnjom“, dok odredbom člana 155 ZOO-a, predviđa se da „šteta je umanjenje nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njenog povećanja (izgubljena korist) ... „, prema tome, na osnovu navedenih odredbi, Apelacioni sud ocenjuje da odobrenje plata za period od 10.10.2003. godine do 27.03.2007. godine, ima pravne osnove a drugi deo je neosnovan pošto je tužiocu odbijen zahtev za vraćanje na posao. ”.

63. Vrhovni sud je (presudom Rev. br. 359/2019) u potpunosti podržao presudu Apelacionog suda i naveo:

“ Vrhovni sud Kosova prihvata kao pravičnu i zakonitu obrazloženje drugostepenog suda o odbijanju tužbenog zahteva tužioca za vraćanje na posao kao i nadoknadu plata posle 27.03.2007. godine. Ovo iz razloga jer tužilac podneskom obaveštava tuženu o prekidu radnog odnosa. Osnov za prekid radnog odnosa je sama izjava tužioca o prekidu radnog odnosa tako da radniku prestaje radni odnos (ipso iure). Pošto osnov za prekid radnog odnosa je sama izjava radnika, pravni efekat prekida radnog odnosa ne zavisi od onoga da li je doneta odluka ili ne o prekidu radnog odnosa. Ovo iz razloga jer odluka o prekidu radnog odnosa prema izjavi radnika, ima deklarativni karakter a ne konstitutivan. Tužilac dok je vođen parnični postupak , odnosno dana 27.3.2007. godine, pre nego što je dao pismenu ostavku, bio je vraćen na radni odnos, ostvarivši i prihode, prema tome, posle ovog perioda, tužilac nema prava na nadoknadu plata jer se isti vratio na radno mesto, u kojem je posle dobrovoljno podneo ostavku. ”.

64. Na osnovu napred navedenog, Sud primećuje da su Apelacioni i Vrhovni sud, pozivajući se na činjenično stanje u konkretnom slučaju, objasnili podnosiocu zahteva da je on podnošenjem svojevoljne ostavke nakon toga izgubio pravo na nadoknadu ličnih dohodaka i vraćanje na radno mesto.
65. Apelacioni sud je dalje objasnilo podnosiocu zahteva (i) da obaveštenje o prekidu radnog odnosa podnosioca zahteva je protivzakonito i u suprotnosti sa članova 12, 14 i i 15 uredbe UNMIK-a br. 2001/ shodno tome odobrena je nadoknada plata za period od 10.10.2003. godine do 27.03.2007. godine ; i (ii) dok što tiče perioda nakon toga i vraćanja na prethodno radno mesto, podnosilac zahteva nema pravo na nadoknadu plata jer isti je bio vraćen na njegovo radno mesto i željom je napustio isto mesto.
66. Shodno tome, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi njegovog prava zbog očigledno pogrešne ili proizvoljne primene zakona, neosnovani na ustavnim osnovama kako je utvrđeno pravilom 39 (2) Poslovnika.

(iii) Navodi o povredi prava na odbranu

67. Na kraju, u vezi sa navodima o povredi povredi prava na odbranu, Sud naglašava da podnosilac zahteva navodi ovu povredu ne argumentujući i ne obrazlažući ovu povredu osporenom presudom Apelacionog i Vrhovnog suda. Navodi podnosioca zahteva su u osnovi zasnovani na povredi člana 49. Ustava i pokresnoj primeni zakona, a te navode je Sud već ocenio očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama.
68. Sud podseća na svoju sudsku praksu prema kojoj samo pominjanje određenog prava, bez jasnog i relevantnog obrazloženja o tome kako je to pravo povređeno, nije dovoljno kao argument za aktiviranje zaštitnog mehanizma koji pružaju Ustav i Sud kao institucija koja vodi računa o poštovanju ljudskih prava i sloboda (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda K102/18, podnosilac *Vlada Republike Kosovo [Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja]*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine, stav 36; K195/19, podnosilac *Ruzhdi*

Bejta, rešenje o neprihvatljivosti od 8. oktobra 2019. godine, stavovi 30-31 i KI99/19, podnosilac *Persa Raičević*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. novembra 2019. godine, stav 52).

69. Takav stav Suda je zasnovan na sudskoj praksi ESLJP-a, na osnovu koje se navodi ili žalbe koje su neobrazložene i nepotkrepljene argumentima i dokazima proglašavaju neprihvatljivim kao očigledno neosnovane (vidi Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2019. godine kroz uslove prihvatljivosti; Deo I. Neprihvatljivost na temelju merituma; A. Očigledno neosnovana predstavka; 4. Nepotkrepljene žalbe: nedostatak dokaza, stavovi 280 do 283). Pored toga, takvi navodi koji ne naglašavaju na adekvatan način navodne povrede su takođe neprihvatljivi na osnovu člana 48. Zakona u vezi sa tačkom d) stava 1. pravila 39. Poslovnika, na osnovu kojih su podnosioci zahteva dužni da svoje zahteve tačno razjasne i adekvatno iznesu činjenice i navode o osnovnim pravima i slobodama koja su im navodno povređena.
70. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud smatra da podnosilac zahteva nije jasno razjasnio činjenice i navode o povredi gore navedenih članova Ustava i EKLJP i da se kao rezultat toga, ti navodi moraju proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je utvrđeno u stavu 2. pravila 39. Poslovnika.

Zaključak

71. Sud smatra da navodi podnosioca o povredi njegovog ustavnog prava na rad i obavljanje profesije zbog očigledno pogrešne i proizvoljne primene zakona i povredi prava na odbranu predstavljaju navode koji su neosnovani na ustavnim osnovama.
72. U zaključku, Sud smatra da podnosilac zahteva nije predočio dokaze, činjenice i argumente koji ukazuju na to da su postupci pred redovnim sudovima na bilo koji način predstavljali ustavne povrede prava koja su zagarantovana Ustavom, a u kojima su navodno povređena njegova prava zagarantovana članom 49. Ustava.
73. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i proglašava se neprihvatljivim, u skladu sa članom 113. stav 7. Ustava i pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članomi 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilim 39 (2) Poslovnika, dana 9. septembra 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani